

Uitvoeringsprogramma Elkaar Helpen 2025-2027

visie sociaal domein Dordrecht 2030

Inleiding

Met de integrale visie sociaal domein streven we naar een sterk sociaal Dordrecht. Het hebben van voldoende bestaanszekerheid is belangrijk. Maar ongeacht of iemand wel of niet voldoende bestaanszekerheid heeft, kan het gebeuren dat iemands draaglast en draagkracht (tijdelijk) niet in evenwicht zijn. Om nu en in de toekomst ‘professioneel’ kwalitatief goede hulp te kunnen (blijven) bieden aan Dordtenaren die het echt nodig hebben, doen we een beroep op inwoners: help elkaar zoveel mogelijk waar kan.

Zoals in de visie staat, zien we sociale cohesie als de basis voor een draagkrachtige Dordtse samenleving. Hoe sterker de sociale cohesie, hoe groter de bereidheid van inwoners om elkaar vrijwillig te helpen. En andersom: hoe meer Dordtenaren elkaar helpen, hoe groter de sociale cohesie wordt. Een bijzondere vorm van “elkaar helpen” is mantelzorg. Mantelzorg is meestal geen vrijwillige keuze, maar iets wat je overkomt.

Buren, inwoners en gemeenschappen helpen elkaar al zonder dat de gemeente daaraan te pas komt. Met dit uitvoeringsprogramma zetten we met concrete acties en keuzes in op het faciliteren van de groei van de sociale cohesie in Dordtse wijken en buurten, dat meer Dordtenaren elkaar helpen en dat het makkelijker wordt voor inwoners om zich vrijwillig of als mantelzorger in te zetten. Met uiteindelijk het doel om de algemene voorzieningen en specialistisch hulp vooral in te zetten bij de groep inwoners die dit het hardst nodig hebben. Het onderstaande plan is een combinatie van wat we al doen (bestaand fundament), aangevuld met nieuwe ambities.

Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten uit de integrale sociale visie zijn leidend voor dit uitvoeringsprogramma:

- **Bestaanszekerheid is de basis:** Het hebben van ruimte, zowel letterlijk (wonen) als figuurlijk (financieel en mentaal), is een belangrijke voorwaarde om eigen problemen te (h)erkennen, deze te kunnen dragen en hiermee aan de slag te gaan. Bestaanszekerheid is erg belangrijk en vormt de basis waarop gebouwd kan worden.
- **Dordtenaren helpen elkaar zoveel mogelijk:** Door inwoners te stimuleren elkaar te ondersteunen, willen we de druk op specialistische hulp verlagen. Vrijwilligers en mantelzorgers spelen hierin een belangrijke rol.
- **Voldoende aanbod aan algemene voorzieningen:** Een breed aanbod van basisvoorzieningen zorgt ervoor dat inwoners met diverse hulpvragen niet direct specialistische hulp nodig hebben.
- **Tijdige toegang tot passende specialistische hulp:** Als basisvoorzieningen niet toereikend zijn, zorgen we voor snelle en adequate specialistische hulp onder het motto: ‘zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig’.
- **Investeren in preventie en vroegsignalering:** We willen zware hulp voorkomen door tijdig in te grijpen en ons te richten op oorzaken zoals armoede en mentale problemen, met behoud van privacy en autonomie.
- **Normaliseren:** Problemen minder medisch benaderen en kijken naar wat inwoners, samen met hun omgeving, zelf kunnen oplossen. Dit vermindert de druk op specialistische hulp.
- **Meer integraliteit:** Hulpverleners bekijken zowel de persoonlijke situatie als de bredere context. Dit leidt tot oplossingen die oorzaken aanpakken en verkort wachtlijsten.
- **Samenwerking met partners:** Een sterk sociaal Dordrecht vereist samenwerking tussen formele en informele partners, met wederzijds vertrouwen en duidelijke afspraken tussen gemeente en partners.
- **Differentiatie in uitvoering:** We bieden maatwerk per wijk en buurt en richten ons op moeilijk bereikbare groepen, zoals anderstaligen en laaggeletterden.

Sociale cohesie

Sociale cohesie gaat om de samenhang in de maatschappij en de wil en het vermogen van inwoners om samen te leven, wonen en werken. Sociale cohesie is iets van de samenleving zelf. En moet ook van inwoners blijven (normaliseren). Als gemeente stimuleren we sociale cohesie en hebben we een belangrijke voorwaardenscheppende rol.

1. We stimuleren Sociale Cohesie

We stimuleren sociale cohesie				
	Wat willen we bereiken?	Wat zijn de beoogde resultaten?	Wat gaan we hiervoor doen? (welke activiteiten)	Wat is het tijdspad?
	We willen een meer inclusief Dordrecht: Iedereen kan zichzelf zijn	Meer inwoners geven aan zichzelf te kunnen zijn	<i>Zie uitvoeringsprogramma Inclusieve stad</i>	2025-2026
	We willen meer sociale cohesie in Dordrecht	Meer inwoners hebben een sociaal netwerk waarop ze kunnen terugvallen voor hulp	- We gaan jaarlijks de straat op om met inwoners over hun sociale netwerk te praten - We zetten een pilot op in wijken waarin laagdrempelige hulpvragen en aanbod worden gematcht	2025-2027 2027
			- We maken een inhoudelijke koppeling met de gebiedsprogramma's en het Nationaal Programma Dordt West (NPDW)* en maken concrete samenwerkingsafspraken <i>Zie ook nationaal programma Dordt West</i> <i>Zie uitvoeringsplan Algemene Voorzieningen voor meer sociale inbreng in fysieke stadsprojecten</i>	2025-2027
	We willen dat inwoners elkaar meer ontmoeten	Meer inwoners maken gebruik van ontmoetingsplekken De ontmoetingsplekken sluiten meer aan bij de behoefte van inwoners	- We voeren, samen met Dordrecht Sociaal, een behoeftepeiling uit onder inwoners (specifiek onder jongeren en senioren) - Op basis hiervan passen we het aanbod in onze wijkcentra aan en gaan we in gesprek met particulieren ontmoetingsplekken	2025 2026-2027
			Er wordt een netwerk opgezet van speel-, beweeg- en ontmoetingsplekken, voor jong en oud, die met elkaar verbonden zijn door	2025

			groenblauwe routes zie <i>Omgevingsvisie 2.0</i>	
	We willen dat minder inwoners zich eenzaam voelen	Minder inwoners voelen zich eenzaam	• We bieden met de eenzaamheidsspecialisten (ES) van Dordrecht Sociaal trainingen aan professionals zodat zij eenzaamheid beter vroegtijdig weten te signaleren • We stellen een integraal plan van aanpak eenzaamheid op (met speciale aandacht voor jongeren en senioren en de verbinding hiertussen) • We zetten samen met de ES een lokale coalitie tegen eenzaamheid op waarin professionals, ondernemers, vrijwilligers en (subsidie)partners kennis uitwisselen	2025-2027
		Er zijn meer eenzaamheidsmeldingen bij professionals		2025-2026
				2026-2027

***Nationaal Programma Dordt West 2023-2043**

Een voorbeeld van een brede, wijkgerichte aanpak is het Nationaal Programma Dordt-West (Oud-Krispijn, Nieuw-Krispijn, Wielwijk en Crabbehof). Vanuit dit programma zijn al diverse initiatieven en burgerparticipatie trajecten opgezet met inwoners die de sociale cohesie in Dordt West bevorderen.

Vrijwillige inzet

Je vrijwillig inzetten voor een ander kan zowel in ongeorganiseerd verband, bijvoorbeeld door het helpen van een buur, of in georganiseerd verband, bijvoorbeeld bij een zorginstelling of leerwerkbedrijf waar Dordtenaren onder begeleiding zich vrijwillig inzetten. Door elkaar te helpen doen inwoners minder vaak een beroep op professionele hulp. Daarnaast draagt het bij aan eigen gezondheid, talentontwikkeling en zingeving.

Vrijwilligers zijn het cement van de stad en onmisbaar voor de samenleving: voor verenigingen, scholen, zorginstellingen, buurtinitiatieven, kerken, moskeeën, etc. Vrijwillige inzet zorgt ook dat iedereen naar vermogen mee kan doen, ofwel: kan participeren. Net zoals bij sociale cohesie hebben we als gemeente een stimulerende en faciliterende rol bij het vergroten van de vrijwillige inzet in de stad. Dit doen we door middel van 2 actielijnen:

- Vrijwillige inzet voor iedereen mogelijk maken
- Vrijwillige energie vasthouden

2. Vrijwillige inzet voor iedereen mogelijk maken

Kunnen meedoen in de samenleving is belangrijk voor iemands geluk, voldoening, zingeving en het tegengaan van eenzaamheid. Daarom vinden we het belangrijk dat iedereen (naar vermogen) mee kan doen in Dordrecht.

Voor inwoners in een kwetsbare positie is het niet altijd mogelijk om mee te doen (in betaald werk). Je vrijwillig inzetten (dan wel niet onder begeleiding) biedt deze groep een mogelijkheid om mee te doen in de samenleving, om ook op deze manier van betekenis te kunnen zijn, daarmee sociale contacten op te doen en/of om (persoonlijke) ontwikkeling aan te moedigen. We zetten ons daarom in om vrijwillige inzet voor iedereen mogelijk te maken. Dit doen we o.a. door participatieplekken mogelijk te maken bij leerwerkbedrijven.

Vrijwillige inzet voor iedereen mogelijk maken				
	Wat willen we bereiken?	Wat zijn de beoogde resultaten?	Wat gaan we hiervoor doen? (welke activiteiten)	Wat is het tijdspad?
	We willen vrijwillige inzet voor iedereen mogelijk maken	BEWEGING NAAR VOREN Meer participatieplekken bij bestaande en nieuwe leerwerkbedrijven	- We onderzoeken of we middelen kunnen verschuiven naar de participatieplekken (bijvoorbeeld van de maatwerkvoorziening Wmo dagbesteding of voor toeleiden naar werk) - We benaderen met MEE Matchingsunit meer leerwerkbedrijven	2025-2026 2026-2027
		Participatieplekken sluiten meer aan bij de behoefte van alle betrokkenen	- We laten een MKBA-onderzoek uitvoeren - We verbeteren de participatieplekken met de uitkomsten van het MKBA - We organiseren een thema/netwerkbijeenkomst voor leerwerkbedrijven	2025 2025-2026 2025

3. Vrijwillige energie vasthouden

Van buurtinitiatieven en burenhulp tot grote georganiseerde hulpactiviteiten, de vrijwillige energie stroomt in Dordrecht. Maar hoe wakkeren we deze verder aan en hoe houd je deze energie vast? Het gaat hierbij om het losmaken van vrijwillige energie, het aanboren van onbenutte energie en dit omzetten naar productief vrijwilligerswerk. Dit doen we samen met onze expertise partner INZET078!

Eerder werd al genoemd dat vrijwilligers onmisbaar zijn. Bij vele (zorg)organisaties en partners in de stad zetten inwoners zich vrijwillig in en vormen hiermee een informeel zorgnetwerk in Dordrecht. Vele van deze organisaties en partners zijn onderdeel van onze algemene voorzieningen en zijn daarmee laagdrempelig en voorkomen zwaardere zorg door op tijd de juiste hulp en ondersteuning te kunnen bieden. Een voorbeeld hiervan is laagdrempelige opvoedondersteuning door Home-start, Buurtgezinnen, NIICO (Netwerk van Interculturele Intermediairs voor Communicatie en Opvoeding) en Moeders Informeren Moeders. Het uitvoeringsprogramma Algemene Voorzieningen gaat hier verder op in.

We zetten ons met INZET078! aan de hand van 4 pijlers in om bestaande vrijwilligersorganisaties te ondersteunen en te versterken, vrijwilligers te blijven waarderen en om kansen te benutten om meer vrijwillige inzet te stimuleren en te matchen. We zien daarbij in het bijzonder een kans bij een toenemend aantal gepensioneerde volwassenen.

Vrijwillige energie vasthouden				
	Wat willen we bereiken?	Wat zijn de beoogde resultaten?	Wat gaan we hiervoor doen? (welke activiteiten)	Wat is het tijdspad?
  	We willen vrijwillige energie vasthouden en aanboren door 4 pijlers: - Ondersteunen - Matchen - Stimuleren - Waarderen	Meer incidentele en flexibele vrijwillige inzet	• We promoten en ontwikkelen de vrijwilligers flexpool met INZET078! • We ondersteunen vrijwilligersorganisaties met het inrichten van flexibele vrijwillige inzet met het aanbod van INZET078! (zie hieronder)	2025-2027
		Meer vrijwilligers bij de doelgroep gepensioneerde volwassenen en senioren	• We sluiten aan bij verschillende organisaties en initiatieven voor senioren • We willen senioren activeren (i.s.m. INZET078!) om hun bestaande ervaringskennis en kundigheid vrijwillig in te zetten • We nemen de oproep tot vrijwillige inzet op in de brief aan 65+'ers vanuit de gemeente	2025-2027
		Meer vrijwilligers voelen zich gewaardeerd	• We continueren de Dordtpas voor vrijwilligers • We organiseren jaarlijks de vrijwilligersprijzen en een vrijwilligersfeest	2025-2027
		Beter imago van vrijwilligerswerk	• We organiseren met INZET078! de Open Deuren Dag en de Beleefmarkt waarbij Dordtenaren de wereld van vrijwillige inzet leren kennen • We zetten aantrekkelijke (poster)campagnes in • We trainen vrijwilligers-vertrouwenspersonen	2025-2027
		De voorzieningen voor vrijwilligers sluiten meer aan bij hun behoeften	• We passen jaarlijks de prioritering en uitvoering van de 4 pijlers aan op basis van de (lokale) maatschappelijke ontwikkelingen en evaluatie	2025-2027
	We willen sterke en zelfredzame vrijwilligersorganisaties	Meer vrijwilligersorganisaties zijn zelfredzaam	• We faciliteren trainingen en opleidingen vanuit INZET078! • We verspreiden digitale vrijwilligersplatforms¹ via INZET078!	2025-2027
		Meer vrijwilligers-organisaties werken	• We organiseren een bijeenkomst om gelijkwaardig	2025-2027

¹ Bestuurders Centraal en INZETvoorelkaar.nl (matchingstool)

		domeinoverstijgend samen	samenspel ² in de zorg te stimuleren • We organiseren jaarlijks een netwerkbijeenkomst t.b.v. kennisuitwisseling en sociale cohesie	
--	--	--------------------------	--	--

Mantelzorg

Zorgen voor een naaste, ofwel mantelzorg, is vaak geen keuze maar iets dat je overkomt. In Dordrecht zijn er veel inwoners die zorgen voor een naaste. Met alles wat zij voor de ander doen, zijn zij van onschatbare waarde. Wij zien dat de druk op hen kan toenemen, door de vergrijzing, personeelstekorten in de zorg en het langer thuis wonen van ouderen. Wij vinden het daarom belangrijk dat mantelzorgers in balans blijven en de zorgtaken voor een ander kunnen combineren met hun eigen leven, werk en gezin.

Gelukkig gaat het verlenen van mantelzorg in vele gevallen goed, vanzelf en is het 'normaal'. Maar wanneer de draagkracht en draaglast van de mantelzorger (langdurig) niet in evenwicht is, kan een mantelzorger overbelast raken.

Voor mantelzorg geldt dat we als gemeente mantelzorgers waarderen. Daarnaast hebben we voornamelijk een faciliterende en ondersteunende rol om te voorkomen dat een mantelzorger overbelast raakt.

Dit doen we door middel van 3 actielijnen:

- Mantelzorgers meer preventief ondersteunen
- Mantelzorgers krijgen meer regie
- Domeinoverstijgende samenwerking verbeteren

4. Mantelzorgers meer preventief ondersteunen

We krijgen in het dagelijks leven allemaal met mantelzorg te maken; je was, bent of wordt mantelzorger. Het is het nodig om blijvende aandacht te hebben voor dit thema en er zal nog meer dan voorheen ruimte in de samenleving gemaakt moeten worden om zorgen voor een naaste mogelijk te maken. We willen daarom de basisvoorzieningen rondom mantelzorg zo optimaal mogelijk inrichten. Kortom, de basis moet op orde zijn.

² Betere gelijkwaardige samenwerking tussen formele en *informele* zorg partijen, [Naar een gelijkwaardig samenspel tussen beroepskrachten, naasten en vrijwilligers in de zorg](#) | Nieuwsbericht | Raad voor Volksgezondheid en Samenleving

Mantelzorgers meer preventief ondersteunen				
	Wat willen we bereiken?	Wat zijn de beoogde resultaten?	Wat gaan we hiervoor doen? (welke activiteiten)	Wat is het tijdspad?
  	We willen mantelzorgers preventief ondersteunen en dat de basis op orde is	WONEN De woonvoorzieningen sluiten meer aan bij de behoeften van mantelzorgers	• Er komt een woonzorgvisie waarin mantelzorg en (pre)mantelzorgwoningen worden meegenomen. <i>Zie woonzorgvisie begin 2025</i> • We informeren inwoners en mantelzorgers samen met MEE Mantelzorg over de ontwikkelingen op woongebied via onze communicatiekanalen	2025-2026 2025-2027
		WERK Meer Dordtse werkgevers hebben HRM beleid voor werknemers die mantelzorgen	• We faciliteren samen met werkgeversvereniging ZHZ en MEE Mantelzorg een bewustwordingscampagne Werk en Mantelzorg • We geven HRM afdelingen van werkgevers handvatten om hun werknemers te ondersteunen d.m.v. voorlichting, presentaties en het verspreiden van een landelijk ontwikkelde toolbox/handreiking • We nemen de HRM afdeling van de gemeente Dordrecht actief mee in het bovenstaande	2025 2026
		WAARDEREN Meer mantelzorgers voelen zich gewaardeerd	• We continueren de Dordtpas voor mantelzorgers • We inventariseren welke vormen van waardering voor mantelzorgers nog meer mogelijk en gewenst zijn	2025-2027 2025
		ONDERSTEUNEN Minder mantelzorgers raken overbelast	• We evalueren het individueel en collectief ondersteuningsaanbod en zetten voort wat werkt • We faciliteren het programma Zorg voor Jezelf via MEE Mantelzorg • We houden passende lokale respijtzorg voorzieningen laagdrempelig beschikbaar	2025-2027

5. Mantelzorgers krijgen meer regie

Als een inwoner mantelzorger wordt en de naaste hulpbehoevend, kan er veel op hen afkomen: (nieuwe) contacten met zorgprofessionals, verschuiving in taken, rollen en verantwoordelijkheden. We willen de verbinding en samenwerking tussen de mantelzorger en de professionele (formele) zorg verbeteren. Zodat professionals meer oog hebben voor mantelzorgers (erkenning) en mantelzorgers meer regie krijgen in de gezamenlijke zorg voor hun naaste vanuit een gelijkwaardige positie. Het hebben van een netwerk, gebruik maken van vrijwilligersinitiatieven en steun en leun-contacten in de buurt geeft mantelzorgers verlichting, waardoor overbelasting voorkomen kan worden.

Mantelzorgers krijgen meer regie				
	Wat willen we bereiken?	Wat zijn de beoogde resultaten?	Wat gaan we hiervoor doen? (welke activiteiten)	Wat is het tijdspad?
  	We willen mantelzorgers in balans houden	Mantelzorgers weten beter de voorzieningen te vinden die hun sociale netwerk versterken	• Consulenten van MEEVivenz werken via de werkwijze Sociale Netwerk Versterking (SNV) • We faciliteren vrijwilligersinitiatieven die hun inzet (mede) koppelen aan de (tijdelijke) ondersteuning van mantelzorgers (bijv. Hulplijn Dordt en Helpende Handen) • We verwijzen naar (voorliggende) vrijwilligersinitiatieven, voordat het formele hulp circuit wordt ingezet	2025-2027
	We willen dat mantelzorgers meer regie krijgen in de samenwerking rondom het zorgproces	Mantelzorgers hebben meer regie in het zorg en ondersteunings-traject van hun naaste	• We verbreden geaccrediteerde trainingen van MEE Mantelzorg voor professionele zorgverleners onder zorg- en welzijnsaanbieders • Consulenten MEE Mantelzorg sluiten aan bij (of verzorgen) casuïstiek en interviews aan collega professionals, waarin zij professionals handvatten geven om beter samen te werken • We zoeken de verbinding met de zorgsector bij het ontwikkelen van mogelijkheden voor meer regie • We vergroten de bekendheid van het aanbod van de regionale academie voor zelfzorg	2025 2026

6. Domeinoverstijgende samenwerking verbeteren

Mantelzorgers krijgen in hun zorgtaken met verschillende zorgstelsels en wetten te maken. Financiële schotten en prikkels belemmeren de samenwerking, terwijl dit voor mantelzorgers juist zo belangrijk is. We zetten ons de komende jaren in voor domeinoverstijgende (financiële) afspraken, inclusief financiering. Met meer hulpbehoevende inwoners die langer thuis moeten wonen en afhankelijk zijn van hun mantelzorger(s) is het belangrijk dat de randvoorwaarden om verantwoord thuis te kunnen wonen geregeld zijn. Intern met collega's maar ook extern werken we integraal samen met zorg-, woon en welzijnspartners om dit te kunnen faciliteren. Dit verlicht de administratieve druk op de mantelzorger, ofwel regelkolder.

Integraal Zorg Akkoord (IZA)

Het IZA heeft als doel om de zorg in Nederland te verbeteren en voor te bereiden op de toekomst. Het Integraal Zorg Akkoord wordt landelijk uitgebreid naar een Zorg en Welzijnsakkoord waar een verbeterde toegang tot zorg en welzijn centraal staat.

Als gemeente Dordrecht zijn we actief lid van de regiegroep IZA Waardenland en werken we aan een betere (financiële) samenwerking tussen het sociaal en medische domein en bijbehorende organisaties (ook in buurten en wijken).

Daarnaast voeren we het themaplan mantelzorg uit met:

- Een regionale inrichting van informatievoorziening aan mantelzorgers;
- Het aanstellen van een regionale respijtzorg regisseur over de domeinen heen
- We realiseren stelsel overstijgende cofinanciering voor respijtzorg-voorzieningen

N.B. Op dit moment is de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) uit de gesprekken gestapt met het Rijk over het vervolg van het IZA. Wat dit voor consequenties heeft, is onduidelijk.

Domeinoverstijgende samenwerking verbeteren				
	Wat willen we bereiken?	Wat zijn de beoogde resultaten?	Wat gaan we hiervoor doen? (welke activiteiten)	Wat is het tijdspad?
  	We willen een domein overstijgend ketenaanpak op mantelzorg	Meer domeinoverstijgende samenwerking op mantelzorg Mantelzorgers ervaren minder administratieve druk Een verminderd gefragmenteerd landschap van regelingen voor mantelzorgers	• <i>Zie regioplan IZA Waardenlanden op het thema Mantelzorg</i> • We zetten de expertise van MEE Mantelzorg in bij de ontwikkeling van een regionale academie voor zelfzorg	2026

Monitoring en financiën

Thema	Wat willen we bereiken?	Huidige situatie	Bron
SOCIALE COHESIE	De sociale cohesie in Dordrecht is gestegen	6,2 – 2021	CBS
Sociale samenhang	De sociale samenhang is gestegen	4,06 – 2022	Leefbarometer/ ZichtOpWijken
Sociale contacten	Meer inwoners hebben een sociaal netwerk waarop ze kunnen terugvallen voor hulp	30% - 2021	OCD
Ontmoeting	Meer inwoners maken gebruik van ontmoetingsplekken	0*	Registratie bezoekersaantallen
	De ontmoetingsplekken sluiten meer aan bij de behoefte van inwoners	0*	Enquête ontmoetingsplekken
Eenzaamheid	Minder inwoners voelen zich eenzaam	56% - 2024	RIVM, ZichtOpWijken
	Er worden meer eenzaamheids-meldingen gedaan bij professionals	0*	Dordrecht Sociaal
VRIJWILLIGE INZET			
Participatieplekken	Meer participatieplekken bij bestaande en nieuwe leerwerkbedrijven	335 - 2024	Subsidie gegevens
	Participatieplekken sluiten meer aan bij de behoefte van alle betrokkenen	0*	MKBA-onderzoek
Vrijwillige energie behouden	Meer incidentele en flexibele vrijwillige inzet	0*	Inzet078
	Er zijn meer vrijwilligers bij de doelgroep gepensioneerde volwassenen en senioren	0*	OCD
	Meer vrijwilligers voelen zich gewaardeerd	0*	Jaarlijkse enquête vrijwilligersprijzen
	Beter imago van vrijwilligerswerk	0*	OCD
	Meer vrijwilligersorganisaties zijn zelfredzaam	0*	Enquête voor/na trainingen
	Meer vrijwilligersorganisaties werken domeinoverstijgend samen	0*	Subsidiegesprekken
MANTELZORG			
Preventieve ondersteuning	Woonvoorzieningen sluiten meer aan bij de behoeften van mantelzorgers	0*	Vragenlijst MEE MZ
	Meer Dordtse werkgevers hebben mantelzorg in hun personeelsbeleid	0*	Vragenlijst MEE MZ
	Meer mantelzorgers voelen zich gewaardeerd	0*	Vragenlijst MEE MZ
	Minder mantelzorgers raken overbelast	3% - 2022	GGD ZHZ
Mantelzorgers meer regie	Mantelzorgers weten beter de voorzieningen te vinden die hun sociale netwerk versterkt	0*	Vragenlijst MEE MZ
	Mantelzorgers hebben meer regie in het zorg en ondersteuningstraject van hun naaste	0*	Vragenlijst MEE MZ
Domeinoverstijgende samenwerking	Mantelzorgers ervaren minder administratieve druk	0*	Vragenlijst MEE MZ

De meerjarenbegroting 2024-2027 van de gemeente Dordrecht dient als financieel kader voor de Visie sociaal domein Dordrecht 2030 en daarmee ook voor dit uitvoeringsprogramma. Binnen het programma Gezond, Sociaal en Zorgzaam Dordrecht is voor 2025 circa 3,8 miljoen begroot voor Elkaar Helpen (aflopend naar circa 3,2 miljoen in 2027). Het merendeel van dit geld wordt besteed aan participatieplekken (zo'n 41%) en mantelzorgbeleid (zo'n 35%), gevolgd door vrijwilligersbeleid (zo'n 13%).